

1 Koje vrste mjera postoje?

U Finskoj, vjerovnici ili drugi tužitelji u građanskim i trgovačkim postupcima mogu dobiti mjere osiguranja u svoju korist. Svrha je mjera osiguranja osigurati da se može izvršiti bilo koja naknadno donesena odluka o osnovanosti zahtjeva. Odredbe o davanju naloga za mjere osiguranja utvrđene su u poglavlju 7. Zakona o sudskom postupku (*oikeudenkäymiskaari*) i odredbama o izvršenju presuda u poglavlju 8. Ovršnog zakona (*ulosottokaari*). Postoje tri vrste mjera osiguranja ove vrste:

oduzimanje radi osiguranja duga koji se duguje,
oduzimanje radi osiguranja vlasništva ili drugog tzv. prioritarnog prava i
druge mjere osiguranja (opće mjere osiguranja).

Te mjere osiguranja, koje su dostupne u građanskim predmetima bilo koje vrste, opisane su dalje u tekstu. Postoje i mjere osiguranja koje su dostupne u određenim vrstama sporova prema posebnom zakonodavstvu. Primjeri uključuju mjere osiguranja radi osiguranja dokaza u građanskim predmetima o industrijskim pravima i autorskim pravima. Zakon o prisilnim mjerama (*pakkokeinolaki*) može se primijeniti u kaznenim predmetima; prisilne mjere utvrđene u Zakonu uključuju oduzimanje, zabranu raspolaganja i pljenidbu.

Postoji razlika između mjera osiguranja i preliminarnog (privremenog) izvršenja presuda u građanskim predmetima. Potonje se odnosi na izvršenje presude prije no što ona postane konačna i protiv koje se više ne može izjaviti žalba. Presuda u građanskom predmetu koja još nije konačna općenito se, prema zakonu, može izravno izvršiti, ali izvršenje se obično ne može provesti u potpunosti. Na primjer, prema presudi koja nije konačna, a koju je donio prvostupanjski sud o neplaćenim dugovima, imovina dužnika može se ovršiti ako dužnik ne položi osiguranje na dug. S druge strane, ovršena imovina može se prodati, a prihod se može namiriti vjerovniku samo ako vjerovnik za istu položi osiguranje. U suprotnom slučaju, presude zbog izostanka odmah su u potpunosti izvršive.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Odluke za izdavanje naloga za prethodno navedene vrste mjera osiguranja donose redovni sudovi, pri čemu okružni sudovi (*käräjäoikeus*) djeluju kao prvostupanjski sudovi. Mjere osiguranja koje naloži sud izvršavaju ovršitelji. Zahtjevi za mjere osiguranja podnose se sudu kod kojeg je pravni postupak o osnovanosti zahtjeva u tijeku. Ako postupak još nije pokrenut, zahtjev za mjere osiguranja mora se podnijeti okružnom sudu kojem bi se također trebala podnijeti tužba za postupak o osnovanosti zahtjeva.

Sud ne može konačno odobriti zahtjev za mjere osiguranja bez da tuženiku da priliku da bude saslušan. Sud međutim može odobriti zahtjev podnositelja za privremene mjere osiguranja bez omogućavanja saslušanja druge stranke ako bi svrha mjera osiguranja inače mogla biti pobijena. U praksi, mjere osiguranja mogu se ostvariti vrlo brzo. Privremene odluke valjane su sve dok se ne donese suprotna odluka.

Kad podnositelj zahtjeva već ima osnove za ovrhu, ali postupak ovrhe ne može odmah započeti, ovršitelj može, pod određenim uvjetima, izravno odobriti privremene mjere osiguranja. Dalje u tekstu raspravljat će se samo o mjerama osiguranja koje nalaže sud.

2.2 Glavni uvjeti

Zahtjevi za izdavanje naloga za oduzimanje radi osiguranja neplaćenog duga ili prioritarnog prava su sljedeći:

podnositelj zahtjeva mora dovoljno jasno dokazati da ima ovršiv dug koji mu tuženik duguje ili prioritarno pravo na predmetnu imovinu i mora postojati opasnost da će tuženik djelovati na takav način da ugrozi dug koji duguje podnositelju zahtjeva ili pravo podnositelja zahtjeva.

Jednako tako, ostale mjere osiguranja zahtijevaju dokaze *prima facie* drugog prava i opasnosti da tuženik može prekršiti to pravo.

Prije no što je moguće izvršiti mjere osiguranja, podnositelj zahtjeva mora položiti osiguranje kod ovršitelja.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijegati takvim mjerama?

Imovina svih vrsta može biti predmet mjera osiguranja. Ako je svrha oduzimanja osigurati neplaćeni dug, sud nalaže oduzimanje pokretne ili nepokretne imovine koja pripada tuženiku do vrijednosti duga koji se duguje podnositelju zahtjeva. Ovršitelj zatim odlučuje koji predmeti imovine tuženika će se oduzeti. Ako je svrha oduzimanja osigurati prioritarno pravo, sud nalaže oduzimanje određene imovine koja je predmet toga prava, a ovršitelj izvršava nalog nad tom imovinom.

Putem drugih mjera osiguranja, sud može
zabraniti tuženiku, pod prijetnjom kazne, da nešto učini ili da u nešto uđe;
naložiti tuženiku, pod prijetnjom kazne, da nešto učini;
ovlastiti podnositelja zahtjeva da nešto učini ili da nešto učiniti;
naložiti stavljanje imovine tuženika u posjed ili na čuvanje nekom zastupniku ili
naložiti neke druge mjere osiguranja potrebne u svrhu osiguranja prava podnositelja zahtjeva.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Kada se provodi nalog za oduzimanje imovine, dužnik gubi kontrolu nad imovinom. Manipuliranje imovinom koja je predmet naloga za oduzimanje kazneno je djelo. Kada sredstva na bankovnom računu dužnika postanu predmet naloga za oduzimanje, banka ne može osloboditi ta sredstva nikome drugome osim ovršitelju. Međutim, nalog za oduzimanje ne daje osobi koja je podnijela zahtjev za nalog nikakvo pravo prednosti na oduzeta sredstva u odnosu na ostale vjerovnike dužnika.

Učinci drugih mjera osiguranja ovise o prirodi tih mjera.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

U roku mjesec dana od donošenja odluke kojom se nalažu mjere osiguranja, podnositelj zahtjeva mora pokrenuti tužbu o osnovanosti zahtjeva pred sudom ili ustanovom ili drugi postupak koji može dovesti do izvršive odluke, kao što je arbitraž. Ako to ne učini, mjere osiguranja bit će povučene. Mjere osiguranja mogu također biti povučene ako zbog nekog drugog razloga osnove na kojima su naložene više ne postoje. Kad sud donese odluku o osnovanosti zahtjeva, mora istovremeno izdati nalog o mjerama osiguranja.

Odgovornost za troškove nastale kao posljedica mjera osiguranja prije svega snosi podnositelj zahtjeva. Ako se pokaže da su mjere osiguranja bile neutemeljene, podnositelj zahtjeva odgovoran je za štetu uzrokovanu tuženiku kao posljedica tih mjera, bez obzira je li ovaj bio nemaran. U svrhu pokrivanja te mogućnosti, podnositelj zahtjeva mora položiti osiguranje prije izvršenja mjera osiguranja. S druge strane, tuženik može općenito spriječiti izvršenje mjera osiguranja polaganjem osiguranja.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Na odluke sudova o davanju naloga za mjere osiguranja može se uložiti žalba na višem sudu, odnosno Žalbenom sudu (*hōvioikeus*) ili Vrhovnom sudu (*korkein oikeus*). Podnošenje žalbe ne sprječava izvršenje naloga osim ako prizivni sud ne opozove tu odluku. Međutim, ne može se izjaviti žalba protiv odluke o privremenim mjerama osiguranja.

Žalbe protiv mjera ili odluka koje donese ovršitelj o izvršenju mjera osiguranja rješavaju okružni sudovi. Pravo na žalbu također se primjenjuje na treće stranke koje osjećaju da je njihova imovina oduzeta kao rezultat duga dužnika.

Posljednji put ažurirano: 04/01/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.